

пентрѣ

МИИТЕ, ИИИМЪ ИИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 19.

Luni, 6. Maiu

1846.

DE ROMÂNII ISTRIEÎ.

(Данкеіере.)

Дакo-Ромънъ къ літере (дъпре ортографіа Ита-
ліане .

№. I.

Doi omenî âm-
blându în cale, unul
din ieî afflâ o secure
sei chiamâ (strigâ) o
én vezi cie amu affla-
tu ieu. Nu zice amu
afflatu ieu, i zisse
ciellaltu, cie avemu
afflatu, Ce preste puz-
zin veni ciellu qua-
rele perdusse securea,
sci vizindu securea
în mâna ciellui qua-
relle au fostu afflato,
incepu al maltrata qua-
pe un lotru. Morzi
sentem, chiamâ (stri-
gâ)jellu, attuncie com-
paniul lui respunse:
nu zice: morzî sun-
temu, cie ieu sunt,
scii quând ai afflatu
secure chemataî (stri-

№. II.

Iarnâ era ecrudâ
e rece (seu crudâ gha-
çe) furnica quarea
avusse adunată în vèrà
multe (hranâ) gra-
nunzze, sta cu pace
în cassa sa Cicala
(grierele) scedea sub-
tu pâmentu pâcîtâ de
fóme sci de recéalâ
Rogâ decî pe furnică
ca siî deie de mân-
catu ca si vieze. é
furnicăî zice: iu (un-
de) fussestî tu în ini-
mâ de vèrà, decie
naî pregâtitu tu attun-
cie cielle spre viptu-
irea ta? In varâ zisse
cicala cântatam si dis-
fatatam pe trecâtorî,
é furnica surrizjndu-
i zjisse; S'ai cântatu

gataî) ieu, nu noi tu véra, acmuscia
amu afflato. quândui iarnâ, gióoca.

№. I.

Истро-Ромънъ къ літере Латине.

Doi omir (u) ämnata en ra (la) se calle;
ur (un de jeglî afflata o segura, e eglâma:
Oh veri ça am jo afflat N'am afflat moresti
sice, sice cella ato; ma aremo afflat. Salec
pocle verita cegli cargli segura pglierdut, e
vesuta segura en mera lu cellu car le vo
afflat, poç nita maltrateil sa tata. O morz-
esmo cglamata jeigl tunce. Compagnu a
lui. Nu smo, moresti sice, ma jessam. Saz
c'ai tu segura afflat cglâmat-ai, jon vo e
no noi amo vo afflat.

№. II.

Iarna fosta e crudo race. Fruniga cara
avut neberito en vera çuda hrana, stata
smirom en rä sä cassa. Cercecu se bodit
su pemint, patita de home e de race. Ro-
gata donche fruniga necaegli duje salec
muncâ sa xivi. E fruniga sice, juva ai
tu fost en jirima (inima) dé vera. Saç ch
n'ai tu tunce a te xivglenge prepravit. —
En vera sissa cercecu cantatam mi diver-
titam cargli trecut. E fruniga ersuch: S'ai
tu en vera cantat, avmoce chei jarna, e tu
xoca.

Трѣдъчере Italianъ.

№. I.

Due passeggieri se ne andavano insieme alla lor via: l'un d'essi adocchia una scure e grida. Oh vedi quel che ho trovato! — Non ho trovato, dovresti dire, rispose l'altro; ma „abbiamo trovato.“ Sopraggiungono poco dopo coloro che avevano perduta la scure, e adocchiatata in mano al viandante, cominciarono a maltrattarlo per ladro. — Oh siamo morti! Gridò quegli allora. — E il compagno a lui. Non „siamo“ devi dire, ma „sono“. — Giacchè poco fa quando tu avevi ritrovata la scure, tu gridavi. l'ho, non l'abbiamo trovata.

№. II.

Era d'iverno, e gran freddo. La formica che aveva già raccolte molte provigioni nella state, se ne stava tranquilla in sua casa. La cicala, ficcatasi sotterra, languiva di fame, di freddo. Pregò dunque la formica che le desse un po' da nutrirsi tanto da vivere. E la formica a lei: Dov'eri tu nel cuor della state? Perchè dunque allora non ti preparasti al tuo vitto? — Nella state, rispose la cicala, cantavo e divertivo i passeggieri. E la formica sorridendo: Se tu di state cantavi, ora che è il verno, e tu balla.

Трѣдъчереа Латинъ литераръ.

№. I.

Duo homines ambulat in illa sua calle; unus de illis . . . unam securim, et clamat: Oh vide quid ego habeo . . . Non habeo . . . dicere dixit ille alter; magis habemus . . . pauculum post venerunt illi qui securim perdiderant, et visa securi in manu illius qui habebat . . . O mortui sumus

clamavit ille tunc. Compaganus illi. Non sumus, . . . dicere, magis ego sum . . . quando habes, tu securim . . . clamasti ego habeo eam, non nos habemus eam . . .

№. II.

Vernus fuerat et cruda glacies. Formica quae habuit . . . in vere multa grana, stabat . . . in illa sua casa. Cicada sedebat subtus pavementum, patita de Fame et glacie. Rogavit dehinc formicam ut ei det solum manducare ut vivat. Et formica dixit, ubi fuisti tu in anima de vere. Sed ad quid non habes tu tunc praeparata victuaria. — In vere dixit cicada cantabam et . . . illos qui . . . Et formica . . . Si habes tu in vere cantatum, mox quod est vernus, et tu joca.

Дѣпъ ачесте дозъ есемпле а лимбей Истро-Ромъне, D. Филологъ Ковач адаоце врѣмътоареле:

Чиі каріи вред къ діалектеле Италиене ши кеар лимба чеа дѣвѣдате Италианъ с'ар фи пѣскѣт дин аместекъл чеї латине къ лимбеле попоарелор де меазъ-поапте, аѣ шѣртѣріе дн ачестї Ромъні аї Истрией, кът де дншелътоаре есте о асемене опиніе, кънд маї вѣртос есте ведерат къ дин лимбеле вїи вѣлгаре (попоране) с'аѣ компѣс дн епоха антїкъ лимба повїмъ латинъ, прекѣш дн тїмшѣрї розе е лимба повїмъ италианъ, дин каре лимбї пічі зна пічі алта вре одїноарѣ пѣ с'аѣ ворѣйт де попорѣл де рѣнд, че се скріе пѣмаї де кътрѣ чиї дѣвѣдаци ши днтрѣвїнда пѣмаї дн прїлежѣрї пѣвлїче ши соленеле. Фїнд къ астѣ семїнїе де Ромъні, днгрѣдїтѣ днтрѣшн занїѣ депѣртат, афлѣндѣсе фѣрѣ пічі о комѣнїкаціе

ши кондичіе, маї пѣдїиѣ декѣт некѣлтивїтъ дн мїжлокѣл зѣвї попор кареле ворѣще о алтъ лїмѣв ѣар нѣ ачаа італіанѣ, аѣ пѣтѣт дн лїмба са каспїкъ а пѣстра атѣт ачеле кѣвїте каре сѣвт а лїмѣвї повїме латїне, кѣт шї ачеле модѣрї каре маї дн зрѣтъ с'аѣ адоптан дн лїмба італіанѣ.

Нїчі есте де крѣзѣт кѣ ачестї Ромѣнї дїн алте церї ар фї трекѣт дн Істріа ла алте тїмпѣрї де пої маї апропїете. Мѣлте темѣрї се лѣптѣ днкоптра ачестей сокотїнде, а лор еміграціе (дескѣлекаре) се траде дн тїмпѣрї маї днделѣгате, шї колонїа Ромѣнїлор Істріей аре тот ачел зрїк шї днчепѣт, че аѣ шї ачеле каре ведем кѣ пѣстреазѣ тот ачаа лїмѣв дн Дація, дн Епїрѣ, дн Інсѣлеле Далматїче, шї поате дн маї мѣлте церї.*)

*) Фїїнда ромѣнїлор се поате доведї дн нѣ мїле че'л поартѣ лѣкїторїї зрѣторелор локрї: а) дн Істріа сѣв нѣтеле Рѣменї сеаз Рѣменї шї Чїчї прѣкѣт дн Валдарѣл, дн Карсо де Пїнгвенте пре лѣнгѣ Трїесте дн Олчїна, Тревїзіано, дн дістрїктѣл Кастелповѣлї шї б) дн Далматїа шї дн інсѣлеле Далматїче. с) Дн Іпїрѣ, Тесалїа, Атїка, Пелопонес сѣв нѣме де Влахї, д) дн Македонїа сѣв нѣме де Цїндарї сеаз Коцїовлахї е) дн Кроаціа шї Боснїа сѣв нѣме де Морлахї сеаз Мавровлахї, ф) дн Сервіа шї Бѣлгарїа сѣв нѣме де Даціенї сеаз Деціенї шї Власїї. Тоате ачесте сѣвт дозевї вїї, прїн кареле се аргѣментѣазѣ тема трататѣ дн Архїва Албїней, кѣ пре лѣнгѣ Дація прїпрїе нї анѣме а) Панонїа, б) деара дѣтре Тїса шї мѣндїї Трансїланїей, адекѣ 1) Банатѣл, 2) Орѣзіа сеаз Бїхарѣл, 3) Маремѣрѣшѣл — с) Трансїланїа, д) деара Ромѣнеаскѣ, е) Молдова кѣ 1) Бѣковїна, 2) Бесарабіа, 3) шї деара дїнтре Ністрѣ шї Бѣгѣ, тот пѣтѣн-

Ачестї Ромѣнї а Істріей мергѣ екіт-бѣнд (перзѣнд) лїмба, кѣм аѣ пѣдїто шї

тѣл дїнтре Дѣнѣре, Адриатїка, Понтѣл, шї Мареа Алѣв (Марпара, Елеспонтѣл, Егеїа, Архїпелатїка, Іонїка) днпѣрдїт де ла Дѣнѣре пѣлѣ ла Етѣ (А) дн Дація Аѣрелїанѣ шї (В) де ла Етѣ пѣлѣ ла Мареа Алѣв шї Адриатїка дн Дація Константїнїанѣ, аѣ фост де опотрївѣ лѣкїте де Ромѣнї колонїсаці дн осевїте епохе днчепѣнд дн секолѣл П-ле днпїнте де Хс. де не кѣнд Павлѣс Емілізе аѣ днвїне не Персеѣ ал Македонїей, Метелѣс шї Мѣміс сѣлѣсерѣ Греція, шї коворѣндѣне дн зїлеле лѣї Чесар шї Аѣгѣет кѣнд се дн-тїнсѣ Домнїа Романѣ пѣлѣ ла Дѣнѣре шї се змїлѣрѣ тоате четѣдїле Романїей де ле-ціоане Романе. Апої (I) кѣ Траїан дн Дація прїпрїе, нѣмїтѣ Траїанѣ, кѣпрїнсѣ дн конфїнїїле маї сѣс арѣтате, (II) дѣпѣ ачѣаста кѣ Аѣрелїанѣ адаосе колонїїле дн Місії шї (III) кѣ тареле Константїн дн Трачіа шї Македонїа кѣнд лѣв нѣтїреа де Романїа, аѣзпѣгѣнд дн кѣрѣере де 700 анї маї вїне кѣт аѣ дїнѣт кѣратѣ домпїреа Романїстѣлѣї, прїн колонїїле статорїїчїте дн осевїте епохе, прїн леціоанеле днкаптонате дн четѣдїї (пѣ-пѣ ла анезарѣа попоарелор славїче дн прї-вїнцїїле ачестей Пепїнсѣле) а се романїза лѣкїторїї еї, днкѣт п'аѣ пѣтѣт фї аїче алтъ лїмѣв фѣрѣ нѣмаї романа, шї пре карїї Ромѣнї апої іаѣ днекат гїнтеле днкѣрсѣтоаре де ла Норд, дннтре кареле маї кѣ сеатѣ сѣвт Бїгѣрїї дн прївїреа Даціей Карпатїче шї Славїї дн прївїреа Даціей Етїче. — Партеа чеа маї mare дн ачестїа, славонїзѣндсѣ сеаз гречїндсѣ нептрѣ кѣ лїмба лор аѣ рѣ-мас фѣрѣ лїтератѣрѣ, нѣмаї ворвїгѣ дн касѣ, шї атѣт весерїка кѣт шї форѣл лор аѣ авѣт де орган парте не лїмба грекѣ, парте чеа Славонѣ, парте атезїї не чеа Бїгарѣ. Де дорїт есте ка Ромѣнїї дн осевїтеле пѣрдїї але Даціїлор, імітѣнд не гїнтеле че іаѣ дн-прѣсѣрат, сѣ днчѣанѣ а кѣлїва лїмба лор націоналѣ, шї прїн ачѣаста а лѣмїна мїнѣл

)

алдї фраці аї лор дїн провинціе; ачестї Ротънї нъ аъ префъкъто ка алте попоаре adoptând modърї а лимвеї moderne. Дрепт ачееа, а кълеце рътъшїделе лимвеї аптїче romanїче, п'ар фї лъкръ пердът шї фъръ фолос, ба лнкъ de mirare есте кѡт нъ с'аъ черчетат о лимвъ каре есте мълт маї предїоасъ декът кодїчеле скрїсе, пен-тръ къ нъ есте скїмосїтъ. Поате къ алтъ datъ vom атїпце астъ матерїе интересантъ, шї vom да о прѣвъ лъмърїтъ деспре граматїкъ, шї de о adъnare de кѡвїтеле еї маї дитревѣте.“ (Архїва Алвїнеї)

ИСТОРИА ПРОПРИЕТЪЦІИ.

О прївїре фїлософїкъ асвпра десвол-търїи пропрїетъцїи дитре ómenї.

Нъ одатъ с'ав фъкът шї ротънълвї ачеа мѣстраре де кѣтръ алдїи, къ ел п'ар авé idee лъмърїтъ де чееа че нъмїтм про-прїетате, де ачееа че зїчет „ал меѣ, ал теѣ, ал сеѣ.“ Ън прїегїн ал пострѣ дшї лъасе остенеала де а дїсерта дн Npїї 76 — 80 а Gazeteї нóстре дїн а. тр., каре с'ав чїтїт къ интерес шї мерїтъ а се ре-чїтї. Ної афлът къ кале а скóте ачї їсторїа пропрїетъцїи, прекът о афлът de-дѣсъ de Dr. H. Ahrens, Professor de filo- sofia дрептълвї патърал дн vna дїн челе маї репъмїте внїверсїтъдї Евроне *) .

шї а дитвнпътъдї їнїта лор, де дорїт есте ка Ротънїї сѣшї поатъ кълеце кѡвїтеле ротъне, чї вор фї пѣстрънд дн спецїал маї вїне декът алта, фїекаре дїн осевїте понъ-ладе ротъне дн тот кѡпрїнсъл Дачїлор.

*) Bruxelles 1844.

Къноскънд одатъ маї де апропе їсторїа пропрїетъцїи, кѣ атът маї вшор vom пѣтѣ кѣцета деспре патъра еї шї къ атът маї сїгър не vom пѣтѣ апъра де знеле теорїи перїкълóсе че рѣсар дн тїмпврїле нóстре шї дн прївїнда ачееаста. Афаръ де ómenї топцї, кърор нъ ле пасъ де нїчї о патрїе шї де нїчї о пропрїетате тодї алдїи сїмт вн фїреск дндемн де а'шї кѣщїга дн вїацъ мълт саъ пѣцїн, де каре сѣ пóтъ зїче: есте ал меѣ шї есте ал пострѣ.

Дн адевър пропрїетатеа é стрїнс легатъ къ омъл, къ персоналїтатеа са, къ менїта (destinatio) са їндївїдѡалъ шї соці-алъ шї пѣтрънде дн тóте репортърїле фндаментале дитрѣ каре пóте ел ста кѣтръ семенї сѣї, пропрїетатеа тревѣ сѣ оглїнде тóте статърїле, тóте десфъшър-рїле вїедїи óменецїи; треапта кѣлтърїеї óменїлор, кредїнгеле релецїóсе, фелїтрї-теле сїмдемїнте донпїтóре асвпра óменї-лор шї а попóрълор дн знеле веакърї, тóте стрѣформъцїїле прїн каре трек óме-нїї шї попóръле кѣ днчетъл, тревѣ сѣ копѣптвїаскъ ла organїcarea лецїлор де пропрїетате шї сѣ продѡкъ модїфїкацїи кореспондетóре. О скїмѣтъръ фндамен-талъ дн релеце, дн моралїтате, дн полї-тїкъ траце дѣпъ сїне маї кърънд саъ маї тързїѣ о скїмѣтъръ амѣсвратъ дн орга-нїсацїа пропрїетъцїи, дн модъл де а кѣ-щїга пропрїетате шї де а о трече ла алтъл, дн а са дитїндере маї mare саъ маї мїкъ а-свпра фелїтрїелор пласе дїн соцїетате, дїн стат (къчї адїкъ нъ тот деазна шї нъ претъ-тїндене аъ тóте пласеле де óменї дрептъл де пропрїетате). Дечї їсторїа пропрїетъцїи се репродѡче дїн їсторїа соціалъ, релецеóсъ, моралъ, полїтїкъ, їндѡстрїалъ, нацїоналъ.

Дн челе дінтї вєакрї а ле оменїтї, дн прѣчїа неамѣлї оменеск, кѣнд оменї ера пѣртадї маї мѣлт де зн болд спїрїтвал шї трѣпеск де кѣт де лѣміна мїндїї, еї сїмѣїа тревїнда де ашї кѣщїга челе маї неапѣрат лїпсїторе пентрѣ вїацѣ, днсѣ фѣрѣ сѣ пѣтѣ прїчепе шї осевї дакѣ фїекаре ар фї даторїѣ ашї кѣщїга пѣмаї пе сеама са, саѣ шї пе а алтора кѣ карїї се афла ла зн лок, дн прїчїпѣ кѣ, прекѣт vedem пе прѣчїї мїчї кѣт пѣ щїѣ осевї днтре чеа че ар фї ал лор саѣ ал содїетѣдїї, аша пѣ щїа ачеааста чеї дн тѣї оменї. Кѣ днчетѣл отѣл кѣтѣнд днпрецїѣр де сїне ла пѣтерїле фїсїче лѣкрѣторе атѣт де мїнѣнат (кѣлѣѣрѣ, плѣїе, трѣпсепете, родїре ш. а.), мѣсѣрѣнд дѣпѣ ачелеаш пентрїнда са шї маї пайнте де тѣте сїмѣїнд тѣрїа знї Фїїнде преапѣтїнте, а кѣреї idee дндатѣ ла днчепѣт с'аѣ шї децентат дн спїрїтѣл сеѣ, — се вѣлѣ дндемнат а прївї ла тѣте прѣдѣктеле пѣтѣнтѣлї ка венїторе днтр' зн їсвор маї палт. Аша вѣпѣтѣдїле пѣтѣнтѣлї фѣсѣрѣ рекѣпоскѣте ка неїце дѣрѣрї лѣсате дела Дѣмнезеѣ пентрѣ тодї шї де каре ар тревї сѣ се вѣкѣре кѣ тодїї. Idea знї прѣпрїетѣдїї indivїдуале (меѣ, тѣѣ) пѣ с'аѣ пѣтѣт децентат дн оменї кѣ чеа дн тѣїа датѣ, чї еї днѣрѣкѣнд прѣпрїетатеа дн idea релѣцеѣсѣ крѣдеа кѣ тѣте сѣпѣт лѣсате пентрѣ тодї. Ачеааста фѣ чеа дн тѣїе леѣе а прѣпрїетѣдїї днтре оменї. Маї тѣрїїѣ дн мѣсѣра, днтрѣ кареа спонтанейтатеа (вѣїнда лїверѣ, тарѣ) се десѣшѣра маї кѣ тѣрїе дн сѣфлетеле їшїлор, легѣмїндїле ѣеверале каре се сїмѣїа де тодї кѣтрѣ тодї днчепѣрѣ а се лѣрїдї; фїекаре днчепѣ ашї дндрепта пѣзїїнде

сале асѣпра знї пѣрѣдї дн содїетате кареа дн ста маї апрѣпе (вѣрѣват кѣтрѣ фетеїе, амѣндої кѣтрѣ фамїліе ш. а.). Атѣчї ажѣсѣрѣ ла епоха днтрѣ кареа се зрї опосїдїе днтре тотѣ шї днтре пѣрѣдї, їар дѣпѣ ачеаа днтре пѣрѣдї знеле кѣ алтеле; де ачї ешїрѣ атѣтеа лѣпте днтре дїверселе елементе содїале, днтрѣ кареа зна се днчепаркѣ а трїѣтѣа асѣпра алтеїа. Лѣпте ка ачестеа дн пѣпѣ ла пої. Де ачї днколо їсторїа оменїтї шї а попѣрѣлор пе дїне де мѣпѣ. Ної vedem дн вѣакрїле прїмїтїѣе, кѣ оменї дѣпѣ ескарѣеа пе днвоїелїлор асѣпра прѣпрїетѣдїї днчепѣрѣ маї знтеї а осевї днтре прѣпрїетатеа фамїліїлор орї а семїндїїлор шї де алтѣ парте днтре ачел пѣтѣнт пе каре Дѣмнезеѣ дн дѣрѣїсе ла тодї. Днпѣрѣдїреа пѣтѣнтѣлї се шї днчепѣ, пѣ прїп ланѣл їндїперѣлї, декѣт прїп фолосїнда актѣвалѣ че апѣка а траѣе знїї орї алдїї дн о парте орї алта де лок. Idea днпѣрѣдїрїї тревї сѣ се модїїфїе шї сѣ се десѣолте дѣпѣ модѣл вїеѣвїрїї пе каре'л алеѣеа о фамїліе орї алта; їзїторїѣл де вїте кѣзта локрї де пѣшѣне, вѣпѣторїѣл пѣдѣрї ш. а. т. днколо. Нѣтѣрѣл оменїлор мерѣеа крѣскѣнд, тревїїндееле днкѣ лї се мѣлѣїа; акѣт днчепѣ а рѣсѣрї алт болд дн сїнѣл лор: де а се ашеза ла зн лок, а пѣрѣсї вїаѣа помадѣ, пасторалѣ — шї а кѣпрїнде пентрѣ сїне шї пентрѣ аї сѣї о парте де пѣтѣнт сокотїтѣ дн стрѣпсѣл днѣелес ка прѣпрїетате. Іатѣ леагѣпѣл агрїкѣлѣтѣреї, а каселор дн лок де кортѣрї, а сателор шї а четѣдїлор. Пѣпѣ ачї днкѣ тот пѣ се десѣолтасе вїне idea де прѣпрїетатеа indivїдуалѣ, чї прекѣт vedem пѣпѣ дн зїаа де асѣтѣї ла попѣ

рѣле маї сѣмпле, тоді тѣдѣларіи знеї фамиліи дѣн къ чеа че есте ал татѣлѣ есте ші а татеї, ші а фѣлор, ші фѣелор дѣкъ ші дѣпъ къ съторіреа ачестора, пентрѣкъ тоді лѣкрѣ, къ щігъ ші адѣпъ тот ла зп лок. Аша дар маї ера зп сѣпѣр паш пе дрѣтѣл апроприаціеї пѣпъ ла дѣтро дѣчереа проприетѣдїи іndivіdѣале дѣнтре ѳменї. ѳменї адїкъ дѣчепѣрѣ а траѣе кът се зїче, фїекаре фок пѣтаї ла ѳла са; еї рекъноскърѣ дрѣптѣл де проприетате колектївѣ съперанѣ а фамиліеї, а семїндіеї (tribus), а патріеї, а націеї, дар дѣшї асекърарѣ зп дрѣпт педермѣрїт асѣпра зпор пѣртїчеле дѣн авѣдїа пѣтѣпѣлѣ пѣвлїк, адїкъ фїекаре зїче: тот че къ шїгъ еѣ къ сѣдѳреа теа, есте ал теѣ. Дѣн мїнѣтѣл кънд ачест прїнчїп іndivіdѣал де проприетате прїнсе рѣдѣчїнѣ, прїнчїпѣл соціал се пѣрѣ афїапѣс пентрѣ тотдеаѣла. Дрѣптѣл де проприетате іndivіdѣалѣ пѣ стете пе лок, чї ел се префѣкъ ла чеї маї тѣлді ѳменї дѣн егѳїст шї дѣкъ егѳїст фѳрте рафїнат шї фѳрте перїкъмос; къчї адїкъ пѣзѳмаї се афларѣ мїї де ѳменї карїи зїчеа: че ам къ щїгат есте ал теѣ шї пѣ сънт даторїѣ амї фаче мїлѣ нїчї къ чел мїпсїт нїчї къ чел пѣхарнїк де амї къ щїга, чї амдїи пѣрчѣсерѣ тѣлт маї де парте, еї рѣнїа дела семенї лор шї іарѣдї зїчеа: тот че ам пѣтѣт рѣнї есте ал теѣ. Де ачї дѣколо грандіѳселе лотрїи, рѣпїрї, сѣвжѣгѣрї шї къчерїрї се фѣкърѣ де модѣ дѣнтре ѳменї. Дѣдатѣ дѣсѣ че егѳїстѣл дѣчеп а фаче прѣдѣчѣнї дѣн лѣтеа антїкъ, чѣї маї вѣнї дѣн ѳменї дѣчепѣрѣ а къцета сѣ аѣле о кале дѣпѣчѣтѳре де соціетате къ егѳїстѣл. Еї дѣшї лѣарѣ къпареа ла рѣледе шї дѣчепѣрѣ а спѣне

ѳменїлор, къ Dѣтпезеѣ ар вої а се дѣпѣрді аверїле пѣтѣпѣтѣщї аша орї аша; еї дѣсѣ дѣ партеа чеа маї маре фѣсерѣ пѣпорочїдї къ апаїкареа пѳлѣлор дѣвѣдѣтѣрї. ѳртѣ о пѣдѣдедедеде кереа дїне пѣпъ дѣн зїмеле пѳстрѣ. Іdѣа де о проприетате колектївѣ (ѳвѣдеаскъ) а націеї саѣ а соціетѣдїи есте аша стрѣпнѣ ѳменїлор прекът ера ачѣеа дѣн тїмпѣл апѣнерїи імпѣрїѣлѣ roman, маї паште къ о мїѣе патрѣ съте апї; авѣсрїле кере се фак астѣзї къ проприетатеа сънт тот аша скѣндѣлїтѳре, дїферїнцїеле (пѣдѣмерїлїле) дѣнтре чеї карїи стѣпѣлеск шї дѣнтре ачеї карїи се стѣпѣлеск шї дѣнтре ачеї карїи пѣв нїмїк сънт маї тот аша тарї. Дѣн зїмеле пѳстре фїлософїа маї лѣтѣрїтѣ дѣн соціетате къ зп сїмѣ маї ѳменѳс дѣчепѣ сѣ арѣнче ѳрѣшкарѣ лѣтїѳв асѣпра ачестеї пѣтѣпѣкърї соціале; тѣлді се дѣчѣаркъ а скѳте ла мїжлок зїеле кондїдїи, дѣпъ кере элементѣл іndivіdѣал (ego, еѣ) ар фї сѣ се пѣїе дѣн армонїе къ элементѣл соціал саѣ колектїв.

Дѣпъ че арѣнкарѣт ачѣастѣ прївїре скѣртѣ ѣелералѣ пѣсте історїа попѳрѣлор, се чере ка сѣ о шї деслѣшїт къ date історїче. Дар маї зѳтеї вѳм дѣпѣрді тѳтѣ історїа проприетѣдїи дѣн дѳѣ епѳче прїнчїпале тарї. Епѳка зѳптеїа къпрїнде тѳтѣ антїкїтатеа дѣчепѣнд дела Adam шї трекънд прѣсте тѳтѣ історїа рѣсѣрїтѣлѣ, прѣсте а Грѣчїлор шї а Romeї; дѣн ачеле веакѣрї карактерѣл проприетѣдїи фѣ маї зѳптеї рѣледеѳс шї морал, прекът се пѣтѣ прїчепе шї маї дѣсѣс, дар къ дѣчѣтѣл ачѣла devenї дѣн карактер теократїк дѣн алѣл націѳнал шї полїтїк, кере іарѣш маї ла зртѣ дѣн Roma се префѣкъ дѣн чївїл,

приват ши персонал. Епока а дѡа дн-чепе кѡ кредитиѡстѡл, каре днтродвкѡнд зп принцип дѡмнезеск кѡар дн персоналитатеа отѡлѡи (кѡчѡ фѡйѡл лѡи Дѡмнезѡ от с'ѡѡ фѡкѡт) ѡарѡш фѡкѡ сѡ привѡм проприетатеа дѡн пѡнт де ведере арѡтат де релѡде; днсѡ ши акѡта кончептѡл релѡциѡстѡкѡ лок челѡи политѡк; венѡ прѡсте поѡ о епокѡ де дндоѡелѡ (скептиѡизм) ши де еѡѡизм ши проприетатеа ѡарѡш се фѡкѡ чѡвѡл ши политѡк.

Сѡ днчепем кѡ поѡрѡле рѡсѡритене. Ла Indieni аѡлѡт маѡ зптеѡ, кѡ проприетатеа фѡ органиѡатѡ дн фѡелѡзрѡте кѡпѡрѡ. Чѡа маѡ кѡлѡсѡзѡтѡ есте а кастелор*), днтре каре каста вѡамѡнѡлор адѡкѡ а попѡлор (пѡтѡидѡ дела Брама зѡл чел тѡре) се зѡчеа кѡ е проприетареа а тот пѡтѡп-тѡл дѡреѡ пѡсѡ де кѡар зѡл, пѡнтрѡка еа, адѡкѡ попѡ сѡ айѡв сѡгѡзѡрѡл дрепт а кончѡде фѡлѡсѡрѡа ачелѡѡа ла чѡелалѡцѡ лѡкѡиторѡ. Се кредѡ днсѡ, кѡ пѡчѡ ла Indieni ачѡастѡ рѡа органиѡаре а проприетѡцѡи п'ѡѡ фѡст дела днчепѡт аша, чѡ фѡсѡсе зп веак ши пѡнтрѡ еѡ, зпде вѡѡа лор ера сѡм, пѡл патрѡаркалѡ, фѡмѡлиарѡ, зпде тоѡѡ тѡ. дѡларѡи зпѡѡ фѡмѡлиѡ зѡчеа: кѡтаре вѡкѡтѡ де пѡтѡпт еа пѡстрѡ, кѡтаре кѡцѡиг есте ал пострѡ. Мѡлѡдѡрѡа фѡмѡлиѡлор адѡсѡе кѡ сѡне стрѡфѡрмареа: маѡ тѡлте фѡмѡлиѡ

*) Кастѡ се пѡтѡѡа ла Indiani ши ла Egipteni дншѡрѡдѡрѡа тѡгѡрѡр лѡкѡиторѡлор дѡреѡ дн попѡ, останѡи, месѡриѡнѡи, пѡлѡгарѡнѡи пѡсторѡ астѡфѡлѡи, днкѡт пѡчѡи зпѡра пѡ ле ера ертат атрѡче дѡнтрѡ кастѡ дн алѡа, чѡ поѡа рѡ-тѡнѡ попѡ дн пѡам де пѡам, останѡѡл олѡамѡ парѡх (пѡсторѡѡ де порѡчѡ, серѡз, пѡлеѡѡс) тот парѡх.

адѡпѡндѡсѡ ла зп лок зѡсерѡ: пѡтѡптѡл чѡ ам кѡпрѡнс есте ал пострѡ; попѡи днсѡ, адѡкѡ вѡтрѡнѡи попорѡлѡѡи зѡсерѡ: пѡтѡп-тѡл есте ал лѡи Дѡмнезѡ, воѡ аведѡ пѡмаѡ а вѡ фѡлѡсѡ де дарѡрѡле лѡи пѡ каре ле днпѡрѡдѡм поѡ вѡѡ, кѡчѡ аша воѡѡѡе тѡ-реле Брама. — Днсѡш ла Moisi чѡтѡм: „Пѡтѡптѡл есте ал тѡѡ, зѡче Домнѡл, воѡ сѡптедѡ ка пѡѡде стрѡнѡи кѡрѡра вѡл даѡ еѡ.“ Ачѡст стѡх ал лѡи Moisi се пѡте сокѡтѡ ка о ѡкѡлѡ вѡѡе а ѡдеѡ чѡ аѡеа тѡте поѡрѡрѡле примѡтивѡ де ачѡеа чѡ пѡтѡм проприетате. Сѡстѡма кастелор с'ѡѡ дн-трѡдѡс пѡмаѡ атѡпчѡи, кѡнд фѡмѡлиѡле пѡ-пѡмаѡ с'ѡѡ тѡлѡдѡт, чѡ с'ѡѡ ши местекат фѡрте, днкѡт чѡѡ маѡ дѡщѡпѡцѡи ши маѡ вѡкленѡ се дѡѡзѡрѡ пѡлѡа пѡ де аѡѡпра со-цѡѡетѡцѡи, апоѡ се пѡсерѡ дн капѡл еѡ ши зѡсерѡ: Ва фѡ кѡт вѡм воѡ поѡ, пѡнтрѡкѡ Брама аша порѡнчѡѡе. Пѡлѡ ачѡи пре-отѡл фѡмѡлиѡѡ, репрезѡнтантѡл зѡлѡѡи ера пѡрѡнтѡле фѡмѡлиѡѡ, акѡта днсѡ дрептѡл ачѡста трѡкѡ ла о пѡлѡсѡ сѡѡ кастѡ аѡеастѡ, кареа кѡт ста маѡ пре сѡс де фѡмѡлиѡ, де со-цѡѡетате, кѡ атѡт се фѡкѡ маѡ фѡрѡѡсѡ, маѡ еѡѡистѡкѡ, маѡ днпѡлѡтѡаре, де ачѡи венѡ, кѡ каста чѡа пѡтѡрѡастѡ а пѡлеѡѡ (pariax) рѡтѡсѡ дн чѡа маѡ кѡтпѡлѡтѡ тѡкѡлѡшѡѡ, пѡфѡндѡѡи ертат а стѡпѡѡѡи кѡт зп фѡр де адѡ, ва днтреаѡа кастѡ дѡвенѡи проприетатеа челор лѡлте, днкѡт чѡне зѡчѡде пѡ оmenѡи дѡн каста парѡлор пѡ кѡдеа сѡпт пѡчѡи о пѡдеапѡсѡ. Ачѡаста се днпѡтѡпѡлѡ маѡ вѡртѡс дѡпѡ чѡ пѡтереа вѡртѡлѡ, фѡсѡкѡ се дѡсѡфѡшѡрѡ маѡ кѡ deadness днтре оamenѡи ши патѡмѡле се днкорѡдарѡ, дн кѡт гѡвѡрпѡрѡа теократѡкѡ а попѡлор (вѡамѡнѡ) днтѡметѡстѡ пѡ пѡпѡтѡнда ши пѡ оръѡшеа спѡрѡтѡлѡ а оamenѡлор пѡ

ера де ажънс ай дфоръна; атънчй вратиний възънд къ нъ маї сънт аскълтаді, черъръ ажъторйъ дела каста артадімор шй прин ачеаста о фъкъръ коппропріетаре шй коpdomnitorе. Ачесте доае касте, динтре каре зна е репрезентапта пѣтеріи днделегътоаре іар чеамалтъ а челей фісіче, знпдъші тѣрія цнъръ веакѣрї тълте пе тоатъ соціетатеа съвжъгатъ. Днтр'ачеаа фїндкъ тоатъ недрептатеа къ кареа чїнева асъпреце пе соціетате, пентрѣка ачеаста съ нъ поатъ скъпа де дмпіларе, чере ка дмпілаторїи съ десфъшъре о тѣріе фісікъ дпсвъфлтоаре де фріктъ; аша дар каста осташімор тревїи съ къщїце маї тѣрзіѣ съперїорїтатеа песте чеа попеаскъ, шй капъл кастей остъшешї, адїкъ рецеле саѣ дмпѣратъл черѣ съ фїе рекъноскът пропрїетарїѣ недрептѣрїт а тѣтѣрор лъкрѣрїлор, пѣс де дпсвъш зевл. Ачеаста есте десволтареа лоцікъ а ідеї де пропрїетате ла тоате попареле рѣсѣрїтене. Пѣтълъ есте ал зевлї, дар дїспънереа, дптрѣвїреа, фолосїреа лї е дпкрезѣтъ ачелор пѣдїні оаменї, карїи сънт персоналіи зевлї пе пѣтълъ. Кончептъл релецеос деспре ісворъл пропрїетѣдїи дпчепъ а се слъвї пе кът каста вратинїлор пердеа дїн пѣтере кареа тречеа ла каста осташімор; іар де ачї дпколо ведет къ дпмъвнтръл рѣѣрїтълвї нїчї пѣпъ дп зїоа де астъзї нъ се дъ персонеелор партїкъларе зн аdevрат дрепт де пропрїетате.

(Ва зрма.)

Провервїи ориентале.

Фадъ къ тїне орї каре лїнгвшїтор е ка зн тїел, дар пе дъпъ спатеді те сфѣртікъ ка зн лъп. Съ нъ те дпкрезї нїчї одатъ отълвї, каре ддї дескопере скъдерїле алтора; съ шїї къ кїар аша ва се дескопере алтора пе але тале.

Спѣне дндементълвї сїнгѣр зн къвълт; ел дшї ва лѣа дпвъдѣтѣръ; дїн контръ се чїтещї невъпълвї шї о тїе де капїте дїн картеа днделенчївней нѣї ва фолосї нїмїк.

Вестмълътъл преотълвї. Се шїї фїѣле, къ вестмълътъл преодек е вестмълътъл дндѣрѣрей шї а рѣвѣрїей; нъ і се къвїне тълїеа шї пїсма. Дакъ нъ веї шїї сфѣрї недрептъл, аша десвракъте де вестмълътъл преодек; саѣ дп дпшелї, шї атънчї ва фї рѣшїне пентрѣ тїе. Аѣ се тѣрѣвѣръ тареа де о пеатрѣ арѣпкатъ дп еа? Де те тѣрѣвѣръ пе тїне о арѣпкътѣръ де пеатрѣ, атънчї ещї ка о валтъ мочїрлоасъ. —

Спѣнемї дндементъле, прин че ай ажънс ла атъта дпвъдѣтѣръ? „Прїн ачеаа къ нъ тїа фост рѣшїне а дптрева пе алдї.“

Пеатра преоасъ рѣтълне побїлмъ де ва шї зъчеа дп праф; прафъл — колвъл — съ се рѣдїче тѣкар пѣпъ ла черїѣ тот праф рѣтълне.

Каре дїн амор кътре Дѣтпнезеѣ се лпгълъ пе сїне де даторїїле пе каре ле арѣкътре оаменї, знл ка ачела шедѣ дптрѣ дптѣперек шї дїне оглїндъ дпайнтеа са.

(Вор зрма.)